

כב:

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

מסורת הש"ס

עין משפט
גר מצוה

ח א מ"י פ"ה מלכות
 שנת הלכה בה טושיב
 א"ח מ"י שנת טושיב כב:
 ב מ"י שנת טושיב שס
 טושיב כב:
 ג א מ"י פ"ה מלכות
 סוכה הלכה טי סמג
 פשוט מ"י טושיב א"ח מ"י
 מלכות טושיב כב:
 ד א מ"י שס ה"ל נא
 טושיב שס טושיב ג:
 ה א מ"י פ"ד מלכות
 סוכה ל' ו' טושיב:
 א"ח מ"י מלכות טושיב כב:
 ו א מ"י שס טושיב שס
 טושיב ג:

רבינו חננאל

ובן שבתי קוריה
 המאיומות ולא בוז לקבל
 אריה ולא בוז לקבל
 אריה: אם מקבלות אריה
 לרחובו טפח אין צריך
 להביא קורה אחרת כו'
 פ"י הקורה המתחת בכבוי
 צריכה להיות רחובה כדי
 לקבל אריה כדכתיב קוריה
 שאמרו רחבה לקבל אריה
 כו', אם אריה יכולה לקבל
 אריה אינה מותרת, וישנין
 בזה הברייתא, ב' קורות
 המאיומות, כלומר תחתיה
 זו בעד זו על פי הכבוי,
 אם יש כשהיהן רחב
 טפח כדי לקבל אריה
 לרחבו ידן לן ומתחת
 הכבוי, וקתני על אלו
 שתי קורות שאין באחת
 מהן טפח, והיו נחנות
 אחת למעלה האחת למטה,
 ו' יוס' בר' יהודה אומר
 דאין העליונה באילו
 היא למטה והתחתונה
 באילו היא למעלה כו',
 הנה אפי' שאין באחת
 מהן טפח אמרין חבט
 רמי, וישנין תריץ ואימא
 הני, ובלבד שלא תהא
 העליונה למעלה מכ' אמה
 אלא בתוך כ' והקורה
 התחתונה סמוכה לה,
 פחות מנ', א' נמי כו',
 ענין הראשון ופשוט
 היא, ומדמרחק אביי ורבא
 אליבא דרסמאל, דאינין
 בהראי, ש"ס וכוותיה
 סביבא להו, דמדובילת
 [ו]קתני במתני' מבולבלת
 היא והתריץ קתני, [כאן
 למעלה כאן מלמטה,
 פ"י התחתון והגל בוסן,
 דאינין כהרדי פסולה,
 בספר שקובב כי וזוא
 מלעיל וזואה בקרקע
 התכנסת מאתרו נקב
 כאיסתרא שהוא יתי,
 אבל בקרקע אם שוין
 שיעור החמה והגל, כשרה
 היא, שילמעה החמה
 מיוטא מן הגל, והמטבח
 סמוך בית אפי' שאין
 הוכבים נראין מתוכה
 כשרה, [ואסיקנא, (א) כוכבי
 חמה בעינין, בתנ"ג העושה
 סוכתו בראש העגלה או
 בראש הספינה כשרה,
 תעילין כו'.]

זה וזה בתוך עשרים אמהין חבטו רמי. וא"ת מאי קושיא
 אדפרין כדכתיב ויסי נדבני יהודה ליסייעיה מרנבן דלית להו
 רואין דהא רנבן פליגי עליה כדמוכח פ"ק דעירובין (דף ז'. ושס)
 דלמר אביי רבי יוסי סבר לה כלבוה
 לה כלבוה כדמא דלית ליה רואין
 ויש לומר דטעמא דרנבן לאו משום
 דלית להו חבטו רמי בפחות מטפח
 אלא משום דפסלי קורה המונמת
 נחאתו ענין שאינה ראויה לקבל אריה
 דענו רחבה וזריאה ולא אמרינן
 רואין לפסול קורה הניטלת ברזח
 ושמי קורות המתאימות אפילו בפחות
 משלשה משום דלראויה לקבל אריה
 ענו אכל אי הוה להו הכא (ו) רואין
 אפילו בפחות משלשה יש לט' ללמוד
 מדברי רבי יוסי נדבני יהודה שאפילו
 לא פליגי (ז' אלא) כדמא דלית להו
 רואין אלא מטעמא דפרשיית:

אבל בשלשה כיון דלית ביה טפח
 א"א אמרינן חבטו רמי.
 השתא שיקנה דנטפח אמרינן חבטו
 רמי אפילו בשלשה וזימיה דפרק
 קמא דעירובין (דף ט. ושס) אמרינן
 גבי הימה קורטו משוכה או תליה
 כגון שנין שתי ימידות עוקמות על
 שני תוליה מני שאין נגובתן שלשה
 ואין בעקמיותן שלשה וקא משמע
 לן דלמרינן לבוד וחבטו ולמה לי
 שאין נגובתן שלשה כיון דקורה רחבה
 טפח אפילו בגובה שלשה נמי אמרינן
 שני תוליה מני שאין נגובתן שלשה
 הכי מיקשי לן התם נלאו טעמא
 דחבטו רמי לימסר האי מצוי כיון
 דאין הקורה למעלה מעשרים אלא
 היינו טעמא דלמרינן התם דענין
 קורה על גבי מצוי ואפילו היו קורה
 משום מחילה בעינן היכר קמא ולא
 חשיב היכר כלל אלא אס' כן היו
 נמוך שלשה כי היכי דהתם דהניח
 מנמוך ואפילו סמוך לכותל:

כאן למעלה כאן מלמטה. הא
 דדייקין כי הדדי פסולה
 למעלה קאי בשני בין קנה למצוי
 כמלא קנה אפילו מזומנס פסולה לפי
 שחמת הארץ נראית בדרך רחבה מן
 הלל של סכך והא דדייקין כי הדדי
 כשרה נקט שיעוריה מלמטה שהחמה
 והכל שוין בדוע שהקנים רחבים מן
 הארץ: (ב) **כזווא** מלעיל כאיסתרא
 מלחתת. כשנקב רוחב מלמעלה

כשיעור וזו חמתה מרובה מלמטה כשיעור קלע כן פירש בקונטרס
 והקשה ר"ת דרכ פסא גופיה דהכא אית ליה פ' קמא דעירובין (דף
 פרוך כעמוד מותר והתם נמי פסקינן הלכתא הכי ועוד קשה
 דלמר פרק קמא דקידושין (דף י"א): דעבדי אינשי דקרו לפלגתא
 דזוא איסתרא אלמא דאיסתרא פחות מוואח ומפרש רבינו תם כאן
 מלמעלה מי שמודד הארץ מלמעלה כי הדדי כשרה לפי שהוא עומד
 כפרוך אבל העומד מלמטה בדרך ומעין כלפי מעלה ודומה כי
 הדדי פסולה לפי שהארץ שהוא רחב כי זוא דומה בעיני קטן
 כאסתרא שחמתה שהוא רחוק ממנו וראיה לדבר ונהי בעינינו כהגבס
 (במדבר יג) וכוכב גדול בשמים דומה בעינינו כקטן כדמוכח בפרק
 המוכר את הספינה (ב"ב דף ע"ג): **שתיים** באיין ואחת בירי
 אדם. סמך קרקעית הסוכה רובה באלין ועשה קנייה בראש האילן
 שתי מחילות ואחת עשה בירי אדם בדרך וסמך קרקעית הסוכה
 באלמנע הדופן והגביה הדופן ממנו ולמעלה עשרה או חמש בירי אדם
 שאינה יכולה לעמוד בסמיכת שמים שדאך אין עולין לה ביום טוב
 דמשמשין אף על גב דמלמטה ולא קנייה. ובראש הספינה שהוא
 מקום גבוה של ספינה והיס גבוה מאלד ואין הרים מקיפין והרות
 שולטת שם ועוקרתה: **כשרה**. דדירת ערלי כגי בה: **ועולין** לה
 ביום טוב. ומשום דבעיא למיתנא סיפא ואין עולין תנא רישא ועולין:
בראש האילן. מיקן מושבו בראשו ועשה שם מחילות וסכך: **כשרה**.
 לחולו של מועד ואף ביום טוב אס' עבר ועלה לה יאל ידי חובתו:
ואין עולין לה ביום טוב. דגור בה רנבן דאין עולין באלין ואין
 משתמשין בו שמה יתלוש: **ססים באלין ואחת בירי אדם**. סמך
 קרקעית הסוכה רובו באלין ועשה קנייה בראש האילן שתי מחילות
 ואחת עשה בירי אדם בדרך וסמך קלת קרקעית הסוכה באלמנע הדופן
 והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או חמש בירי אדם ואחת באלין
 הואיל

שפי קורות המאיומות כו'. דמנ בעירובין (דף י"ג): הקורה שאמרו
 רחבה כדי לקבל אריה והארץ חזי לבינה של שלשה טפחים דיה
 לקורה שחמא רחבה טפח כדי לקבל אריה לנחמו והתם פריך
 טפח ומחלה עני ומשני שזולטת לשני ידיו הקורה אצבע לכל רוח
 ומלנבן בטיגא וחס' לא הימה לו קורה
 רחבה טפח ונמן שמים זו נלד זו
 דהיינו מתאימות כעין תאומים: **אס**
מקבלות אריה לרחבו טפח. שהן
 סמוכות זו לזו אין צריך להביא קורה
 אחרת ואס' לאו שאין שמיין רחבות
 טפח צריך להביא קורה אחרת:
רכן שמעון לא נגמילאל אומר **אס**
מקבלות לאורכו שלשה אין צריך להביא
קורה אחרת. רכן שמעון כן נגמילאל

להקל נא כלומר אפילו אין בהן טפח
 ואס' מושיב על שמיין אריה לרחבו
 איתו עומד מרחיקן זו מזו ומושיב
 עליהן לאורכו ויבלד שיהו ביראות
 לקבל כוודו ואורכו של אריה שלשה:
ואס' לאו. שאינן ביראות לקבלו צריך
 להביא קורה אחרת: **היפה אס**
למעלה ואחת למטה. כשהושבין זו
 אלא זו לא נמנס כשרה אלא זו
 נמוכה וזו גבוהה: **רואין אס העליונה**
כאילו היא למטה. כשרה לזו או את
 התחתונה כאילו היא למעלה אלא
 מדרבנן: (ב) **ולבד שלל האס העליונה**
למעלה מעשרים. לארך דליתו מקום
 להכשר קורה: **ולא חסוונה למטה**
מעשרה. לארך שאין מחילה בפחות
 מעשרה: **הא זו וזו כסוך מעשרים**.
 אפילו העליונה סמוכה לשפת עשרים
 והתחתונה לשפת עשרה קא סלקא
 דעתך דמכשר אלמא אמרינן חבטו
 רמי בפחות מרחוב טפח: **פריץ הכי**.
 כלומר רואין דקאמר פחות מג' הוא
 ובלבד דקתני הכי קאמר ובלבד שלא
 תהא עליונה כו': **כאן מלמעלה**
כאן מלמטה. הא דדייקין כי
 הדדי פסולה למעלה קאי כשיש
 בין קנה לקנה כמלא קנה אפילו
 מזומנס פסולה לפי שחמת הארץ
 נראית בדרך רחבה הרבה מן הלל
 של סכך והא דדייקין כי הדדי כשרה
 נקט שיעוריה מלמטה שחמה וזו
 שוין בדוע שהקנים רחבים מן הארץ:
כווא מלעיל כאסתרא מלמטה.
 כשהקב רחב כשיעור וזו חמתו
 מרובה למטה כשיעור סלע: **כוכבי**
חמה. כשהחמה זורחת עליה ואין
 והרורי חמה נראין מתוכה אין זו

דומה לסוכה אליבא דבית שמאי: **בתנ"ג** **העושה סוכתו בראש**
העגלה. אף על גב דמלמטה ולא קנייה. ובראש הספינה שהוא
 מקום גבוה של ספינה והיס גבוה מאלד ואין הרים מקיפין והרות
 שולטת שם ועוקרתה: **כשרה**. דדירת ערלי כגי בה: **ועולין** לה
 ביום טוב. ומשום דבעיא למיתנא סיפא ואין עולין תנא רישא ועולין:
בראש האילן. מיקן מושבו בראשו ועשה שם מחילות וסכך: **כשרה**.
 לחולו של מועד ואף ביום טוב אס' עבר ועלה לה יאל ידי חובתו:
ואין עולין לה ביום טוב. דגור בה רנבן דאין עולין באלין ואין
 משתמשין בו שמה יתלוש: **ססים באלין ואחת בירי אדם**. סמך
 קרקעית הסוכה רובו באלין ועשה קנייה בראש האילן שתי מחילות
 ואחת עשה בירי אדם בדרך וסמך קלת קרקעית הסוכה באלמנע הדופן
 והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או חמש בירי אדם ואחת באלין
 הואיל

באלמנע הדופן והגביה הדופן ממנו ולמעלה עשרה או חמש בירי אדם
 שאינה יכולה לעמוד בסמיכת שמים שדאך אין עולין לה ביום טוב
 דמשמשין אף על גב דמלמטה ולא קנייה. ובראש הספינה שהוא
 מקום גבוה של ספינה והיס גבוה מאלד ואין הרים מקיפין והרות
 שולטת שם ועוקרתה: **כשרה**. דדירת ערלי כגי בה: **ועולין** לה
 ביום טוב. ומשום דבעיא למיתנא סיפא ואין עולין תנא רישא ועולין:
בראש האילן. מיקן מושבו בראשו ועשה שם מחילות וסכך: **כשרה**.
 לחולו של מועד ואף ביום טוב אס' עבר ועלה לה יאל ידי חובתו:
ואין עולין לה ביום טוב. דגור בה רנבן דאין עולין באלין ואין
 משתמשין בו שמה יתלוש: **ססים באלין ואחת בירי אדם**. סמך
 קרקעית הסוכה רובו באלין ועשה קנייה בראש האילן שתי מחילות
 ואחת עשה בירי אדם בדרך וסמך קלת קרקעית הסוכה באלמנע הדופן
 והגביה הדופן ממנו למעלה עשרה או חמש בירי אדם ואחת באלין
 הואיל

(א) נטיל ג. (ב) שנת קנה:
 (ג) ובלבד לו: (ד) בשל
 מ"י: (ה) לפי המרש"א
 הכל ד"א וק"ל (ו) ויש
 חס' ב"ב קס' ד"ה
 ומשום:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ובלבד ד"ה:
 ולא התחובה הדין:
 (ב) חס' ד"ה הא זה וסי'
 אי הוה לזו הכל דראין
 אפילו:

מוסף רש"י

פחות מארבעה. ר'
 ששון סבירא ליה
 נבל דוכתא פחות מ'
 כלור דמי ויטריב'
 וישחמיה מרובה
 מצלתה. המועט נטל
 כרז וברי הוא כמי שאני
 ועל שם הפך קרייה סוכה
 ויטריב' ג. או שחמ'
 בירי אדם ואחת באילן.
 בני סוכה מן כשירה
 בני דפסות ואס' עשה
 שמים כהלכתן והשלי'
 עשה באלין כשרה דפסות
 לא ירשע לן אס' מחוגות
 הם והיה אס' סוכן
 בירי אדם באלין. והא דנקט
 שמים בירי אדם רובא
 אשמועינן דאפילו הכי אין
 עולין לה לנטל וישן
 כהנה סוכה ביי"ט. משום
 שסככה קורו דרופטיה
 וישן עליה והוא משמש
 על סככה ויטול לזו ומלא
 משמש באלין. כל טיפה
 דסוכה נקט בלשון עליה
 כמסתא קורא לפי שחובן
 עשין סוממין כדלש גג.
 דכמה דוכתין מן ה'
 הכי אין מטרותין אמו
 לעלות [ונקטן ס.]. אמר
 להם העולם לטובה (ס.').
 הכל מריר הוא אס' אס'
 הכלל (מת.) וכן הרבה
 (שבת קנד').